

Η «ΠΟΤΝΙΑ ΘΗΡΩΝ» ή Πώς μεπερδεύτηκε η Ιστορία

Παλιά, μα πολύ πολύ παλιά, οι άνθρωποι κατοικούσαν σε σπίτια δίχως πόρτες. Υπήρχε μόνο μια τρύπα στην οροφή, για να βγαίνει κιάλας ο καπνός από την εστία που έκαίγε στο κέντρο του δωματίου, κι από κει μπεινόβγαιναν με ξύλινες σκάλες.

Όπως ήταν φυσικό κι επόμενο, τα εγκαύματα στα «μαλακά» ήταν συχνά, καθώς η εστία δεν έσβηνε ποτέ μέσα στα μικρά καλύβια, και η ζωή ήταν βασανιστική για τους ανθρώπους, που ούτε καν ανάσκελα δε μπορούσαν να κοιμηθούν. Ακόμα και διπλά ή τριπλά καλύμματα («ζώματα» τα λέγαν τότε) δεν απάλυναν τους πόνους. Οι κραυγές ήταν σύνηθες φαινόμενο και κάθε τόσο όλο και κάποιος φώναζε τσουρουφλισμένος: «Πωπω, θεέ μου». Μετά ήρθε η μόδα των γαλλικών κι όλοι φώναζαν: «Πωπω, DIEU», επίκληση η οποία, αν και δεν είχε καμία αποτελεσματικότητα, έμοιαζε με ξόρκι, κι έτσι επικράτησε. Μόνο που σιγά σιγά, προς το συντομότερο και ελληνικότερο, μετατράπηκε σε «Πω, Ντε», «Πω

- Ντε», «Πόντε», κι έφτασε κάποια στιγμή να ταυτιστεί με τ' όνομα της ίδιας της μεγάλης θεάς, προστάτιδας αλλά και τιμηρού όλων των θνητών.

Μέχρι που μετά πολλά πολλά φεγγάρια και πολλές πολλές γενιές καπνισμένων οπισθίων, ξημέρωσε μια μέρα που άλλαξε τη ζωή των ανθρώπων, και φυσικά τον ύπνο τους, καθότι μπόρεσαν επιτέλους να κοιμηθούν ανάσκελα (και κατά συνέπεια να ροχαλίζουν, αρρώστια που δεν έχει βρει γιατρεία μέχρι σήμερα, δυστυχώς).

Εκείνο το πρωινό λοιπόν, σ' ένα μακρινό χωριό της Ανατολίας ο γελαδάρης της φυλής κοιμόταν μακαρίως, αδιαφορώντας πλήρως για την απλωμένη αποβραδής μπουγάδα του. Δεν αδιαφόρησε όμως καθόλου ο ταύρος του κοπαδιού, ο οποίος μαγνητίστηκε από ένα κόκκινο ζώμα και... όρμησε. Εκτός όμως απ' αυτό, πήρε σβάρνα κι ένα κομμάτι απ' τον πληχόπιστο τοίχο του καλυβιού του γελαδάρη. Αυτός πετάχτηκε ταραγμένος και

ψέλλεσε: «θθθθ...», θέλοντας να πει «θαύμα», αλλά η λέξη που σχηματίστηκε ήταν «θύρα». Όλοι όσοι στάθηκαν μάρτυρες αυτής της σκηνης θεωρήσαν το γεγονός σημάδι της μεγάλης θεάς «Πόντιας», και με ό,τι κόκκινο αντικείμενο είχαν προκαλούσαν τον ταύρο ν' ανοίξει και στα δικά τους καλύβια «θύρες». Και την επόμενη μέρα όλοι μαζί έχτισαν ένα ναό για την προστάτιδά τους, τη μεγάλη θεά «Πόντια Θυρών». Κι ο γελαδάρης έγινε ιερέας, κι ο ταύρος ιερό ζώο - ο ναός ζωγραφίστηκε με πελώριες ταυροκεφαλές και το κόκκινο χρώμα σκέπασε τους τοίχους κι έγινε σύμβολο της ιερότητας του χώρου.

Και η λατρεία διαδόθηκε και συνεχίστηκε για πολλούς αιώνες μετά, ακόμα κι αν ξεχάστηκε η αιτία, ακόμα κι αν, χάρη σ' έναν ανορθόγραφο χαρακτήρα, έφτασε σε μας ως «Πόντια Θηρών».

Λίζα Χρυσικοπούλου

Αρχαιολόγος